

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**FONAMENTS TEÒRICS DELS
CUIDATGES D'INFERMERIA**

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	FONAMENTS TEÒRICS DELS CUIDATGES D'INFERMERIA
Codi	100416
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Horari de tutoria/lloc	Lorena-Lourdes Tejero Vidal: despatx 2.04 973702460
Departament/s	Infermeria
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català 50% castellà 50%
Grau/Màster	Grau en Infermeria
Horari de tutoria/lloc	Lorena-Lourdes Tejero Vidal: despatx 2.04 973702460
Adreça electrònica professor/a (s/es)	lorena.tejero@infermeria.udl.cat

Lorena-Lourdes Tejero Vidal

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura serveix de base a totes les matèries de denominació Infermeria de Pla d'Estudis. Val per a comprendre l'origen i l'evolució de la professió infermera; el seu marc conceptual; els principals models i teories de cuidatges i una introducció a la metodologia bàsica per a portar-los a terme.

Pel treball fi de grau (TFG) s'ofereix la temàtica de Intervenció amb Plans de Cures segons les filosofies, marcs conceptuals, models o teories d'infermeria de l'Escola de Necessitats; l'Escola de la Interacció; l'Escola dels Efectes Desitjats, l'Escola de Promoció de la Salut; l'Escola de l'Ésser Humà Unitari i de l'Escola del Caring.

Recomanacions:

Convindria que l'estudiantat tingués coneixements de les matèries del primer semestre del Grau d'Infermeria o afins: Anatomia humana; Fisiologia; Fisiopatologia; Psicologia de les cures d'Infermeria; i Filosofia Científica.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1.1. Coneixer, comprendre, identificar, explicar i relacionar el context social, polític, econòmic, cultural i sanitari en el que estan immersos els cuidatges de salut i malaltia, les persones a càrrec dels mateixos en les diferents èpoques històriques i la seva influència en el moment actual.

2. 1. Discutir els conceptes centrals de la disciplina infermera (Persona i entorn, salut, practica infermera) i les teories que els sustenten.

2.1.1 *Persona i entorn* (comprèn: individu, famílies, grups i comunitat)

Conèixer i comprendre les diverses concepcions de la persona per tal de tenir una visió integral alhora de valorar-lo i actuar.

2.1.2. *Salut*. Conèixer i analitzar les diferents aportacions sobre la salut humana per tal que ajudi a valorar el procés salut – malaltia.

2.1.3. *Pràctica infermera*. Discutir les diferents funcions i àmbits d'actuació de la infermera professional en l'actualitat i les seves relacions de col·laboració i interdisciplinarietat.

3. Comprendre l'evolució ontològica i epistemològica, dels conceptes centrals que configuren la disciplina infermera, així com els models teòrics més rellevants.

3.1. Analitzar els conceptes centrals dels models de cures de les Escoles de Pensament Infermer des de Nightingale a Parse..

3.2 Desenvolupar el model de cures de l'Escola de Necessitats de la Dra Virginia Henderson: Els postulats, els Valors i els Elements Fonamentals

4. Crear un model de pensament lògic i rigorós, anomenat "procés de cures" per tal de millorar l'estat de la persona assegurant-li uns cuidatges de qualitat.

4.1. Conèixer, Identificar i diferenciar les etapes que configuren el procés de cures.

4.2. Exercir l'observació i la comunicació per tal de conèixer les necessitats de la persona i establir un pla de cures.

Competències

Competències específiques

- 1) Capacitat per a identificar, integrar i relacionar el concepte de salut i les cures des d'una perspectiva històrica, per a comprendre l'evolució del cuidatge en infermeria.
- 2, i 3) Capacitat per a comprendre des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina infermera, així com els models teòrics més rellevants.
- 4) Aplicar la metodologia científica en el procés de cures desenvolupant els plans de cures corresponents.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc temàtic I. Bases teòriques dels cuidatges i la professió infermera

Temàtica 1. El cuidatge com a practica guaridora al llarg de la Història .

Concepte, finalitat i fonts per a l'estudi de la Història de la Infermeria. Anàlisi del terme cuidar. Origen de les pràctiques cuidadores. La concepció de la salut i la malaltia dins de les formacions socials. Els coneixements sanitaris.. L'origen de la infermeria com a funció. Les institucions, els moviments i les personalitats que han contribuït en la infermeria com a professió i disciplina. Les característiques de les persones a càrrec de les cures; llurs valors, actituds, funcions i àmbits d'intervenció en les següents èpoques històriques: la prehistòria; les cultures antigues; les cultures clàssiques i el cristianisme, l'edat mitjana, l'edat moderna, l'edat contemporània i la consolidació de la infermeria.

Temàtica 2. Conceptes centrals de la disciplina infermera

2-1 Persona i entorn (comprèn: individu, famílies, grups i comunitat)

Origen i evolució de la concepció filosòfica- humanística i holística de la persona. Etapes evolutives del cicle vital humà. Teories sobre el desenvolupament humà i familiar.

2-2 Salut.

Evolució del concepte de salut i de l'atenció d'infermeria. Definicions de salut. Models de salut. Factors determinants de la salut humana. Nivells d'atenció. Equip de salut

2-3 La pràctica d'infermera

Rols/funcions de la infermeria professional. Camps d'actuació. Competències de la professió. Relacions de col·laboració familiar, intradisciplinària i interdisciplinària.

Temàtica 3 . Evolució del pensament infermer i de l'activitat de tenir cura

3.1. Conceptes centrals (cuidatge; home; salut; i infermeria) dels Models Infermers de: l'Escola de Necessitats; l'Escola de la Interacció; l'Escola dels Efectes Desitjats, l'Escola de Promoció de la Salut; l'Escola de l'Ésser Humà Unitari i de l'Escola del Caring.

3.2. Model de cures de l'Escola de Necessitats de la Dra Virginia Henderson: Els postulats, els Valors i els Elements Fonamentals del Model de Cures d'Henderson. *Independència* en la satisfacció de les 14 Necessitats Fonamentals de l'individu: respirar; menjar i beure; eliminar; moure's; dormir i descansar; vestir i desvestir; mantenir la temperatura corporal; mantenir la higiene del cos i integritat pell; evitar els perills (físics i psicològics); comunicar-se; viure d'acord a creences.; sentir-se útil; Recrear-se; i aprendre. Definició de cada necessitat. Manifestacions de la independència (MI). Terminologia. Factors que influencien la satisfacció. Observació de les MI. Intervencions d'infermeria per a mantenir la independència. Cures bàsiques als Problemes de *Dependència* en les 14 Necessitats Fonamentals. Problemes de salut. Manifestacions de la de dependència (MD). Fonts de dificultat que en són la causa. Terminologia. Interaccions entre necessitats. Metodologia científica en el procés de cures. Observació -Valoració. Judici clínic. Objectius i Intervencions (vigilància i cures específiques).

Bloc Temàtic II. Bases metodològiques dels cuidatges infermers.

Temàtica 4. El procés de cures com a eina per a una atenció d'infermeria de qualitat

4.1. Etapa de la recollida de les dades.

Diferents aspectes de la recollida de dades. L'entrevista. L'observació. La comunicació. La recollida de dades i la relació d'ajuda.

4.2. Etapa de l'anàlisi i la interpretació de les dades.

Primer nivell: funcionament, complexitat i avantatges.

Segon nivell: diagnòstic en infermeria. Llenguatge estandaritzat NANDA. Història. Definició. Avantatges. Composició i formulació del diagnòstic infermer. Tipus de diagnòstics. Establiment de prioritats.

4.3. Etapa de planificació de les cures

Pla de cures. Objectius: característiques. Llenguatge estandaritzat NOC. Intervencions: tipus i característiques. Llenguatge estandaritzat NIC. Tipus de plans de cures (individualitzats i estandaritzats).

4.4 . Etapa d'execució

Preparació. Execució de les cures. Delegació de les tasques. L'execució de les cures i les funcions d'infermeria. Documentació de les cures. Els informes verbals.

4.5. Etapa d'avaluació.

Finalitat de l'avaluació. El procés d'avaluació. Avaluació dels objectius. Avaluació del procés i de les cures.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals en gran grup. Activitats teòriques i pràctiques en grups reduïts (tutories presencials): lectura orientada i síntesi d'articles i llibres; treballs d'història de la Infermeria; seminaris sobre Marc Conceptual en Infermeria, Necessitats Humanes Bàsiques (VH) i Models de Cures; Rol Playing casos pràctics; Exposicions de treballs; i Debats; Estudi de casos.

Sistema d'avaluació

Avaluació general: continuada i sumatòria

Participació activa a les classes magistrals i als seminaris 10%

Competència 1; objectiu 1; contingut Temàtica 1 = Fins a un 25%

- Lectura orientada i debat
- Treball de història i exposició

Competències 2 i 3 ; objectiu 2 i 3 ; contingut Temàtica 3 = 20%

- Cerca i exposició sobre un Model de cures aplicat a un cas clínic
- Model Virginia Henderson: Mitjançant exercicis pràctics

Competència 4; objectiu 4 i contingut temàtica 4 = 20%

- Estudis de Casos; Rol Playing sobre Procés Atenció Infermeria

Proves d'Avaluació presencials = 25%

- Prova d'Avaluació intermitja 12,5%*
- Prova d'Avaluació final 12,5%*

*Les dues proves d'avaluació (intermitja i final) han de superar-se amb una nota de 5 punts cadascuna d'elles.

Avaluació Alternativa

L'estudiant té dret a renunciar a l'avaluació continua a l'inici de curs, mitjançant les corresponents justificacions a la Comissió d'Estudis del centre, amb els terminis establerts.

Aquesta Avaluació Alternativa es compondrà d'una avaluació única i final consistent en una prova escrita amb preguntes obertes i tancades; i estudi de cas sobre les temàtiques 1, 2, 3 i 4; el valor de la qual suposarà fins un 85 % de la nota final. L'assistència als seminaris en nombre de quatre sobre el Procés d'Atenció d'Infermeria, és requisit indispensable. La participació activa als mateixos suposarà fins un 15 % de la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

- BENAVENTE, M^aA; FERRER, E; FRANCISCO C. *Fundamentos de enfermería*. Ediciones DAE. Madrid, 2000.
- BORDALBA, F. *Antropología del cuidar*. Institut Borja de Bioètica. Fundación Mafre. 1998.
- COLLIÈRE, MF. *Promover la vida*. McGraw-Hill/Interamericana. Madrid 1993.
- COLLIÈRE, MF. *Soigner... le premier art de la vie*. InterÉditionscop. Paris, 1996.
- DOMINGUEZ-ALCON, C. *La enfermería a Catalunya*. Ediciones Rol, Barcelona, 1981.

- DOMINGUEZ-ALCON, C. *Los cuidados y la profesión de enfermera en España*. Píramide. Barcelona, 1996.
- DONAHUE, P., *Historia de la enfermería*, Doyma DL. Barcelona, 1988.
- HENDERSON V. *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. C.I.E. Ginebra. 1971.
- HERNÁNDEZ, F., *Historia de la Enfermería en España*, Síntesis, Madrid, 1996.
- JOHNSON M; et al. *Diagnósticos Enfermeros, Resultados e intervenciones*. 2ª ed. Madrid, Elsevier Mosby; 2007.
- KÉROUAC, et al. *El pensamiento enfermero*, Masson S.A., Barcelona, 1996.
- MARRINER-TOMEY, A., *Modelos y teorías en Enfermería*, Mosby/Doyma.
- MCCLOSKEY JC; BULECHEK GM. *Clasificación de intervenciones en enfermería*. 4ª ed. Madrid: Elsevier Science; 2005.
- MOORHEAD S; JOHNSON M; MASS M; (EDT). *Clasificación de resultados de enfermería (NOC)*. 3ed. Madrid: Mosby; 2005.
- NANDA I. *Diagnósticos enfermeros: Definiciones y Clasificación 2009-2011*. Madrid, Elsevier; 2008.
- PHANEUF, M., *La planificación de los cuidados enfermeros*, Interamericana, McGraw-Hill, Madrid, 1999.
- RIOPELLE, L., et al. *Cuidados de enfermería, un modelo centrado en las necesidades de la persona*, Interamericana, 1996.
- SILES, J., *Historia de la enfermería*, Aguaclara, 1999.

La bibliografía específica serà recomanada per cada activitat a l'apartat recursos.